

"הפתרון הסופי" בארץ ישראל

**מחקר חדש
חושף תכנית סודית
של הנאצים
ליישוב היהודי בארץ ישראל**

ב-1942 כי בקרב הערבים הייתה "התקווה" שהיטלר יבוא כדי לגרש את היהודים. הגנרלפילדמרשל רומל נעשה דמות אגדית. כל הערבים מייחלים אפוא כיום לפלישת הכוחות הגרמניים ושואלים שוב ושוב מתי כבר יבואו הגרמנים?

רומל ומנהיגי הנאצים ציפו לניצחון קל באל-עלמין ומשם לפלישה ללא הפרעה לארץ ישראל. אך ניצחון הבריטים בקרב השני באל-עלמין בראשית חודש ספטמבר 1942 עיכב את כיבוש מצרים בידי גרמניה ואת הפלישה המתוכננת בעקבותיו לארץ, והאינצדקומנדו של ראוף הוחזר לברלין באותו חודש. ב-9 במאי, ימים מספר לפני הכניעה באפריקה, נשלחה הקבוצה לנפולי ושירתה בקורסיקה ובצפון איטליה. אך כפסע היה בין גורל יהודי ארץ ישראל לגורל אחיהם באירופה. צבא הפלישה עמד הכן, קבוצות הרצח הממונעות היו מוכנות לפעולה וציפו שמשתפי הפעולה יצטרפו ללא כל קושי. בשל התבוסה של רומל בצפון אפריקה והכישלון של גרמניה בכיבוש ארץ ישראל נעלמו תכניות הנאצים ליהודי היישוב מעיני ההיסטוריונים. עם זאת, על סמך מחקרם של מלמן וקופרס, אפשר לומר היום ללא צל של ספק כי אל-עלמין והחזית השנייה של בעלות הברית שנפתחה בנובמבר 1942 בצפון אפריקה הצילו את 500,000 יהודי היישוב.

כרך ל"ה של **יד ושם** – **קובץ מחקרים** יצא לאור בזכות תמיכתה הנדיבה של קרן המבורג לקידום מחקר ותרבות. הכותב הוא העורך הראשי של **יד ושם** – **קובץ מחקרים**.

הדוק לרצח יהודים מאחר שהוא היה קצין האספקה של כלי רכב ותחמושת לאיינזצגרופן בברית המועצות ופיקח על פיתוח של כ-20 משאיות גז ששימשו בברית המועצות ובסרביה בשנים 1941-1942. חלק מהקצינים ומהחיילים האחרים שנבחרו למשימה השלימו קורסי אס-אס ושיטור במסטר הקולוניאלי והיו מומחים בנושא המזרח התיכון ובפיתוח קשרים עם משתפי פעולה ערבים מקומיים. לכמה מהם גם היה ניסיון קודם באיינצדקומנדו.

האיינצדקומנדו היה קטן, עקב הניסיון שצברו האיינצדגרופן בשימוש בכוחות קטנים לפיקוח על יחידות מקומיות גדולות יותר של משתפי פעולה ברצח המוני. הנאצים ציפו לשיתוף פעולה נרחב של הערבים המקומיים ברצח יהודי ארץ ישראל. במשך שנים הם קיבלו דיווחים על ההערצה שרחשו ערבים ומוסלמים אחרים במזרח התיכון לגרמניה הנאצית ולאידאלים שלה, ובזמן המלחמה האמינו הגרמנים כי הערבים בארץ ובמזרח התיכון מקווים שניצחון גרמניה ישים קץ לקיום היהודים שם. ראש שירות ביון החוץ של האס-דה וולטר שלנברג ציין

מאת ד"ר דוד זילברקלנג

היסטוריונים הבינו זה מכבר שכיבוש צפון אפריקה בידי הנאצים היה מוביל לרצח של יהודים בארץ ישראל. מסקנה זו ברורה מאליה מהאידאולוגיה הנאצית, מראיות נסיבתיות רבות, מהאדה הנרחבת של הערבים לגרמניה הנאצית ומההזדהות המפורשת של המופתי של ירושלים (שחי באותה תקופה בברלין) עם הנאצים כבעלי ברית נגד היהודים והבריטים. עם זאת עד כה טרם נחשפה תכנית נאצית מוגדרת לרצח היהודים בארץ ישראל ובמזרח התיכון.

במאמר שהתפרסם בגיליון האחרון של **יד ושם** – **קובץ מחקרים** (כרך ל"ה, מס' 1), "השמדת הבית הלאומי-יהודי בארץ-ישראל: האיינצדקומנדו של ארמיית השריון אפריקה 1942", המחברים קלאוס-מיכאל מלמן ומרטין קופרס מספרים את הסיפור שטרם תועד בדבר תכניות הנאצים לרצוח את יהודי המזרח התיכון. בשעה שגייסות אפריקה של הפילדמרשל ארווין רומל התקדמו לאורך צפון אפריקה והחלו לתכנן את הפלישה לארץ ישראל מבסיסם שבמצרים, החל אס-אס-אוברשטורמבנפירר וולטר ראוף בהקמת יחידת איינצדקומנדו מיוחדת שהייתה אמורה להתקדם עם חייליו של רומל לארץ ישראל כדי לרצוח את כל היהודים שם.

ב-20 ביולי 1942 נסע ראוף לטוברוק, למבצר צבאי איטלקי בצפון-מזרח לוב הסמוך לגבול עם מצרים, כדי להעביר את "איינצדקומנדו מצרים" לפיקודו של רומל ולקבל ממנו את הפקודות הראשונות. כעבור תשעה ימים הוא נסע לאתונה עם יחידה מבצעית מיוחדת של 24 חיילים – שבעה קצינים ו-17 מפקדים וחיילים – כדי להתכונן למשימה בארץ שהייתה אמורה לצאת לפועל לאחר הניצחון הצפוי של רומל במצרים. הסכם שיתוף הפעולה בין הוורמכט והאס-אס למשימה של ראוף היה זהה להסכם שנחל הצלחה בברית המועצות, שם כבר הושמדו יותר ממיליון בני אדם.

זומה כי אדם במעמדו של ראוף מונה למפקד בשל החשיבות שיוחסה למשימה. לראוף היה קשר

כינוס חוקרים בין-לאומי בנושא צפון אפריקה ויהודיה בתקופת מלחמת העולם השנייה

המכון הבין-לאומי לחקר השואה ביד ושם ומכון בן צבי לחקר קהילות המזרח – מרכז התיאור, המחקר והמידע על יהודי צפון אפריקה במלחמת העולם השנייה יערכו כינוס בין-לאומי בנושא "צפון אפריקה ויהודיה בתקופת מלחמת העולם השנייה – מחקרים חדשים". הכינוס יתקיים בימים 28-30 באפריל 2008 בירושלים, ובו יהיה מגוון רחב של דיונים. מבחר מהרצאות הכינוס יתפרסם בקובץ מיוחד לאחר הערכה מדעית.

לפרטים נוספים: research.institute@yadvashem.org.il

